ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 03.06.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**57**

**Zákon**

zo dňa 18. mája 1950

**o úprave podnikania v cestnej doprave.**

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

### § 1.
### Úvodné ustanovenia.

(1) Plánovaný rozvoj československého hospodárstva vyžaduje cestnú dopravu hospodárnu a nerušenú; štát preto cestnú dopravu vedie a upravuje a jej druhy významné pre potreby ľudu prevádza prostredníctvom podnikov na to určených.

(2) Rozsah cestnej dopravy sa určí jednotným hospodárskym plánom.

### § 2.
### Oprávnenie na dopravné podnikanie.

(1) Prevádzať cestnú dopravu ako podnik pre všeobecné dopravné potreby (ďalej len „dopravné podnikanie“) sú oprávnené len

a) národný podnik pre cestnú dopravu, na území celého štátu;

b) komunálne podniky vo svojej záujmovej oblasti bez povolenia, mimo tejto oblasti zpravidla na povolenie.

(2) Povolenie podľa odseku 1 písm. b) udeľuje krajský, poprípade okresný národný výbor; ak má doprava presahovať obvod jedného kraja, udeľuje povolenie Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra alebo krajský národný výbor nimi splnomocnený. V povolení môžu byť určené podmienky.

(3) Záujmovú oblasť [odsek 1 písm. b)] tvorí územie príslušnej obce a onej časti územia susedných obcí, ktoré vytvárajú jednotnú sídelnú alebo hospodársku oblasť; vymedzuje ju príslušný krajský národný výbor. Zásady pre koordináciu dopravy v záujmovej oblasti medzi národným podnikom pre cestnú dopravu a komunálnymi podnikmi určí Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra.

### § 3.
### Povinnosti pri dopravnom podnikaní.

(1) Podniky oprávnené na dopravné podnikanie nemôžu odmietnuť dopravu, ak sú splnené podmienky príslušných poriadkov [odsek 2 písm. b)], ak je doprava možná ich prevádzkovými

zariadeniami, ak nie je zakázaná právnymi predpismi alebo opatreniami verejných orgánov a ak nebránia doprave okolnosti, ktoré podnik nemohol odvrátiť ani zdolať (dopravná povinnosť).

(2) Ďalej sú tieto podniky povinné najmä:

a) prevádzať dopravu pravidelnú bez prerušenia, okrem ak by pri doprave bola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky, života a zdravia dopravovaných osôb alebo bezpečnosť dopravovaných vecí;

b) prevádzať dopravu osôb a vecí podľa určených podmienok (poriadkov);

c) sostaviť tarify a spravovať sa pritom určenými podmienkami [písm. b)] a sadzbami, ktoré vydáva a vyhlasuje v príslušnom úradnom liste Ministerstvo dopravy podľa predpisov o plánovaní a tvorbe cien; z tarifov musia byť zrejmé podmienky pre dopravu, ako aj podmienky pre určenie výšky cestovného a dopravného;

d) sostaviť pre pravidelnú dopravu osôb cestovný poriadok, dbať pritom v medziach technickej a hospodárskej účelnosti na potreby verejnosti a dodržiavať cestovný poriadok v rámci bezpečnosti dopravy; užívatelia dopravy nemajú však nárok na náhradu škody, ktorá im snáď vznikne z nedodržania cestovného poriadku.

(3) Podniky oprávnené na dopravné podnikanie môžu prevádzať dopravu spoločne s podnikom inej dopravy než cestnej podľa jednotných podmienok a tarifov; Ministerstvo dopravy, a to pokiaľ ide o komunálne podniky, po dohode s Ministerstvom vnútra, poprípade krajský národný výbor nimi splnomocnený môžu im to uložiť. Pritom možno sa odchýliť od podmienok a tarifov uvedených v odseku 2 písm. b) a c).

(4) Podmienky pre prevádzanie pravidelnej cestnej dopravy, ktorá sa podľa predpisov o plánovaní zahrnuje do dopravy mestskej, budú, pokiaľ to povaha vecí pripúšťa, shodné s podmienkami pre ostatné druhy mestskej dopravy.

### § 4.
### Cestná doprava, ktorá nie je dopravným podnikaním.

(1) Doprava osôb a vecí pre vlastné aj pre cudzie potreby nesmie odporovať jednotnému hospodárskemu plánu a zásadám hospodárneho usporiadania dopravy.

(2) Dopravovať pre vlastné potreby možno zásadne bez povolenia, pre cudzie potreby zásadne na povolenie.

(3) Pre dopravu, na ktorú treba povolenie, platia primerane ustanovenia o dopravnom podnikaní.

### § 5.
### Osobitné ustanovenia pre niektoré podniky a orgány.

(1) Podniky a orgány leteckej, poštovej, cestovnej, ubytovacej a rekreačnej služby, ako aj národný podnik pre železničnú dopravu môžu prevádzať cestnú dopravu určitého druhu, ak je nevyhnutným alebo pri pošte aspoň dopravne účelným doplnkom ich hlavného predmetu podnikania alebo činnosti. Podľa svojho druhu a rozsahu môže byť táto doprava viazaná na povolenie.

(2) Zahraniční podnikatelia môžu prevádzať cestnú dopravu do tuzemska a z tuzemska, ako aj dopravu prevozom cez územie Československej republiky na povolenie, ktoré vydáva Ministerstvo dopravy alebo krajský národný výbor ním splnomocnený.

(3) Pre dopravu prevádzanú podľa ustanovení odsekov 1 a 2 platia primerane ustanovenia o dopravnom podnikaní.

### § 6.
### Poštová doprava.

(1) O doprave poštových zásielok a zamestnancov ich doprevádzajúcich platia ustanovenia zákona č. 222/1946 Sb., o pošte (poštový zákon).

(2) Ak nedôjde medzi tým, kto prevádza cestnú dopravu, a poštou k dohode o náhrade za dopravu uvedenú v odseku 1 (§ 10 ods. 3 poštového zákona), rozhodne o náhrade Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom pôšt, a ak prevádza dopravu komunálny podnik, aj po dohode s Ministerstvom vnútra.

### § 7.

Štátny dozor.

(1) Národné výbory bdejú nad tým, aby cestná doprava sa prevádzala podľa ustanovení tohto zákona a predpisov i opatrení podľa neho vydaných. Za tým účelom môžu národné výbory tiež vykonávať dohliadky u držiteľov vozidiel a prehliadať ich dopravné zariadenia; držitelia vozidiel a osoby činné pri doprave sú povinní poskytnúť na požiadanie potrebné vysvetlenie. Hlavný dozor prislúcha Ministerstvu dopravy.

(2) Pri výkone dozoru možno dávať príkazy a zákazy, ako aj robiť vhodné dočasné opatrenia na odstránenie závad.

### § 8.
### Osobitné úkony verejnej správy.

(1) Ak to vyžaduje jednotný hospodársky plán, hospodárne usporiadanie cestnej dopravy alebo iný verejný záujem, môže Ministerstvo dopravy určiť potrebnú úpravu v cestnej doprave vyhláškou v príslušnom úradnom liste, vydanou po dohode s ostatnými zúčastnenými ministerstvami; v medziach tejto vyhlášky môže tak urobiť aj krajský národný výbor.

(2) Ak to vyžaduje zdolanie naliehavých dopravných potrieb alebo iný naliehavý verejný záujem, môžu krajské, poprípade okresné národné výbory robiť potrebné opatrenia, najmä:

a) ukladať držiteľom cestných vozidiel určité dopravné úlohy; ak ide o viac úloh, môže sa určiť poradie ich naliehavosti so zreteľom na druh dopravovaných osôb alebo vecí;

b) ukladať držiteľom vozidiel, aby sa zriekli určitého druhu dopravy, alebo podrobiť ich iným obmedzeniam;

c) určiť, že niektoré cestné vozidlá sa použijú na určité druhy dopravy.

(3) Ministerstvo dopravy schvaľuje dohody so zahraničnými podnikmi o prevádzkovom spoločenstve, ako aj účasť tuzemských podnikov v medzinárodných organizáciách v odbore cestnej dopravy.

### § 9.
### Doterajšie oprávnenie na prevádzanie dopravy.

(1) Osoby, ktoré majú oprávnenie na dopravné podnikanie, platné v deň nadobudnutia účinnosti tohto zákona, môžu prevádzať dopravu podľa tohto oprávnenia; pritom sú povinné plniť úlohy určené jednotným hospodárskym plánom a povinnosti plynúce z tohto zákona aj z pôvodného

oprávnenia, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto zákonom. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na oprávnenie na dopravu do cudziny a z cudziny a na dopravu prevozom cez územie Československej republiky.

(2) Ak to vyžaduje plnenie jednotného hospodárskeho plánu alebo iný verejný záujem, môže okresný národný výbor meniť oprávnenie podľa odseku 1, najmä pokiaľ ide o jeho rozsah, alebo môže toto oprávnenie odňať, a to najmä ak neplní oprávnený povinnosti uvedené v odseku 1.

(3) Dopravu smie prevádzať len oprávnený; výnimky môže povoliť len v prípadoch osobitného zreteľa hodných krajský národný výbor.

(4) Ak zanikne oprávnenie akýmkoľvek spôsobom alebo ak dôjde k obmedzeniu jeho rozsahu, môžu byť cestné vozidlá, ktoré boly používané na prevádzanie dopravy, vykupované. Výkupné konanie vykoná okresný národný výbor a podľa jeho rozhodnutia sú dotknutí vlastníci povinní vozidlá predať. Podrobnosti o výkupnom konaní a o spôsobe výkupu upraví Ministerstvo dopravy vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

### § 10.
### Výnimky z platnosti zákona.

(1) Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú

a) na dopravu prevádzanú vozidlami trolejovými,

b) na dopravu, ktorú vykonávajú ozbrojené sbory,

c) na dopravu, ktorú vykonáva štátna zdravotná správa na účely zdravotné, a na dopravu nemocných a zranených sanitnými vozidlami.

(2) Ministerstvo dopravy môže po dohode so zúčastnenými ministerstvami určiť vyhláškou v príslušnom úradnom liste odchýlky od ustanovení tohto zákona pre oprávnenie na dopravné podnikanie a pre jeho podmienky, pokiaľ ide o cestnú dopravu prevádzanú inými dopravnými prostriedkami než motorovými vozidlami. Rovnakým spôsobom môžu byť určené osobitné podmienky pre prevádzanie cestnej dopravy cez hranice Československej republiky, a to aj odchylne od ustanovení tohto zákona.

### § 11.
### Pomer k iným právnym predpisom.

(1) Ustanovenia živnostenského poriadku (zákona) a predpisov ho meniacich alebo doplňujúcich neplatia pre prevádzanie cestnej dopravy.

(2) Ustanovenia zákona č. 131/1936 Sb., o obrane štátu, a zákona č. 117/1924 Sb., o požadovaní dopravných prostriedkov na účely vojenské, zostávajú nedotknuté.

### § 12.
### Vykonávacie predpisy.

(1) Na vykonanie tohto zákona vydá vláda nariadením podrobnejšie predpisy, najmä

a) o znakoch jednotlivých druhov cestnej dopravy,

b) o druhoch a rozsahu dopravy, ktorú môžu prevádzať komunálne podniky alebo niektoré iné podniky a orgány, a o tom, kedy treba na túto dopravu povolenie,

c) o podmienkach, ktoré môžu obsahovať povolenie na prevádzanie dopravy,

d) o povinnostiach pri dopravnom podnikaní, najmä o zásadách podmienok pre dopravu (poriadkov), o schvaľovaní tarifov a cestovných poriadkov a o ich uvádzaní na všeobecnú známosť, o povinnostiach pri začatí dopravy a pri zmenách prevádzania,

e) o tom, v ktorých prípadoch môže byť doprava pre vlastné potreby viazaná na povolenie alebo v ktorých prípadoch netreba povolenie na dopravu pre cudzie potreby,

f) o tom, ktoré ustanovenia o dopravnom podnikaní platia primerane aj pre iné odbory cestnej dopravy (§ 4 ods. 3 a § 5 ods. 3),

g) o osobitných úkonoch verejnej správy, najmä o tom, kedy možno robiť opatrenia podľa ustanovení § 8 ods. 2.

(2) Vládne nariadenia vydané na vykonanie tohto zákona môžu sveriť bližšiu úpravu všeobecným právnym predpisom.

**§ 13.**

Trestné ustanovenia.

(1) Kto nesplní povinnosť, ktorú má v cestnej doprave, potresce sa okresným národným výborom - pokiaľ nejde o čin trestný súdne - pokutou do 100.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) až na tri mesiace; pre prípad nevymožiteľnosti pokuty sa určí zároveň náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia, najviac v trvaní troch mesiacov.

(2) Rovnako sa potresce, kto neoprávnene prevádza cestnú dopravu.

**§ 14.**
**Zrušovacie ustanovenie.**

Platnosť, poprípade používateľnosť strácajú všetky predpisy, ktoré odporujú tomuto zákonu, najmä zákon č. 77/1935 Sb., o doprave motorovými vozidlami a ich zdanení, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich, vládne nariadenia č. 153/1935 Sb. a č. 229/1935 Sb., ktorými sa tento zákon vykonáva, vládne nariadenie č. 285/1944 Sb., o príspevkoch majiteľom zastavených dopravných podnikov, dekrét prezidenta republiky č. 76/1945 Sb., o požadovaní dopravných prostriedkov po čas mimoriadnych hospodárskych pomerov, nariadenie Sboru povereníkov č. 42/1946 Sb. n. SNR, o požadovaní motorových vozidiel za účelom hospodárskej obnovy Slovenska a o ich odnímaní, a nariadenie ministra dopravy č. 34/1950 Sb., o scudzovaní cestných motorových vozidiel, používaných pre živnostenskú dopravu.

**§ 15.**
**Účinnosť a vykonanie.**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom, ktorý určí vláda nariadením; vykoná ho minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

**Gottwald v. r.**

**Dr. John v. r.**

**Zápotocký v. r.**

**Petr v. r.**

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.